

Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

Společné aktivity

How Can Central European Civil Society Assist The Egyptian Transition? – expertní seminář

Jako reakci na „Arabské jaro“ uspořádal DEMAS spolu se svými členskými organizacemi Institutem pro evropskou politiku EUROPEUM a Nadací Forum 2000 expertní seminář zaměřený na současný stav egyptské občanské společnosti. Setkání, jehož účelem bylo prodiskutování relevance středoevropské transformační zkušenosti pro Egypt, se v Praze uskutečnilo 6. června 2011.

Seminář byl zaměřen primárně na egyptský nevládní sektor a sestával ze tří částí: Tématem první bylo zjištění současné situace v Egyptě z hlediska občanské společnosti a především potřeb třetího sektoru. V této části představili egyptští účastníci své vnímání nastalé situace, stejně jako své představy o charakteru a rozsahu spolupráce. Další část se zaměřila na zmapování celkových transformačních zkušeností zemí Visegradu a z toho plynoucí nabídky asistence při přechodu k demokracii. Poslední část se věnovala konkretizaci představ v podobě společných projektů, postojů a možností, jak egyptským demokratizačním snahám napomo-

ci. O českou a středoevropskou transformační zkušenost projeví egyptští partneři velký zájem.

Výstupem ze semináře je Briefing Note, který naleznete [zde](#).

Napsali o nás:

Nadace OSF podpořila z prostředků programu East East spolupráci mezi českými a kazašskými neziskovými organizacemi. Celý článek o česko-kazašském projektu naleznete [zde](#).

Aktivity jednotlivých členů

Agora Central Europe

Podpora aktivního občanství a zapojení mládeže do veřejného života v Gruzii

V rámci projektu Podpora aktivního občanství a zapojení mládeže do veřejného života v Gruzii podpořeného z Programu transformační spolupráce realizovala Agora CE dvě akce.

Začátkem července proběhla Letní škola demokracie – týdenní pobyt v tréninkovém středisku v Patardzeuli pro středoškolské studenty s výukou k aktivnímu občanství a demokracii. Jako školitelé se pobytu účastnili František Havlín a Eliška Chomátová.

V třetím červencovém týdnu v Gruzii proběhl společný seminář Transition online a Agory CE pro studenty žurnalistiky z vybraných škol

mimo Tbilisi. Na semináři přednášela Ivana Bursíková. Cestu se podařilo spojit s aktivitami dalšího partnera téhož projektu, Člověka v tísni (ČvT). V Kutaisi, kde ČvT dlouhodobě pracuje, přednášela I. Bursíková pro zastupitele a pracovníky městského úřadu o strategickém a rozvojovém plánování a o zapojení veřejnosti do plánování.

Obě letní školy byly jak účastníky, tak organizátory velmi pozitivně hodnoceny a pokud to bude možné, hodláme v nich pokračovat.

Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK)

CDK úspěšně pokračuje v aktivitách na východní Ukrajině

Druhého cyklu přednášek v rámci Institutu pro demokracii a občanskou společnost na východní Ukrajině, který je spolufinancován Ministerstvem zahraničních věcí ČR, se zúčastnily desítky studentů. Studenti si vyslechli vyčerpávající přednášky o Evropské unii a politice EU vůči Ukrajině a aktivně přispívali do diskuse s přednášejícími. V září 2011 čeká studenty praktický kurz, který je má seznámit s problematikou příprav projektu, projektového a finančního managementu a hledání finančních zdrojů.

Ivana Bursíková s gruzínskými studenty

Posluchači kurzů CDK na Ukrajině

Knižní novinky CDK

Návrat k sociálnímu původu. Vývoj sociální stratifikace české společnosti v letech 1989 až 2009 autorů Tomáše Katrňáka a Petra Fučíka. Kniha mapuje nerovnosti spojené s pozicemi na českém trhu práce (třídní nerovnosti), ukazuje jejich vývoj a proměnu a přitom odpovídá na otázku, jak společenská změna v minulých dvaceti letech (od socialismu ke kapitalismu) ovlivnila tyto nerovnosti. Autoři analyzují vzestupné a sestupné kariérní (zaměstnanecké) posuny v letech 1989 až 2009 a ukazují, že jim dominuje návrat k sociálnímu původu.

Druhým titulem je brilantní esej Phillipa Nema *Co je Západ?*, který se pokouší podnětně i provokativně vyjádřit, v čem spočívá specifická historie vývoje západního světa.

Třetí zajímavou knihou je jistě *Člověk na Moravě ve druhé polovině 20. století* autorů Lukáše Fasory, Jiřího Hanuše, Jiřího Malíře a Denisy Nečasové (eds.). Jedná se o čtvrtý díl úspěšné publikace, která představuje reprezentativní soubor studií zobrazujících významné sociální typy a profese. Na důkladných biogramech zajímavých osobností se ukazuje poválečná doba a prostředí s centrem v padesátých a šedesátých letech, tedy v éře komunistických represí i pokusu o společenské reformy. Na konkrétním materiálu jsou pojednány politické, ekonomické i kulturní poměry a jejich proměny, které svou časovou blízkostí ještě žijí ve vzpomínkách pamětníků, proto jsou vysoce aktuální.

Informace o všech vydaných knihách najdete [zde](#).

Člověk v tísní

Člověk v tísní požaduje propuštění Alese Bialackého

Člověk v tísní požaduje okamžité propuštění předního ochránce lidských práv v Bělorusku, Alese Bialackého, který byl ve čtvrtek 4. 8. 2011 zadržen minskou policií.

V roce 2005 získal Bialacki cenu Homo Homini, udělovanou Člověkem v tísní za mimořádný osobní vklad a obětavost při založení a řízení již patnáct let existující iniciativy Viasna, která je od roku 2003 nucena pracovat v ilegalitě. Ales Bialacký je také místopředsedou Mezinárodní federace lidských práv (FIDH).

Zadržení Alese Bialackého a jeho obvinění z daňových úniků chápe Člověk v tísní jako součást vlny represí, vyvolanými masovými protesty opozice z prosince minulého roku, od kdy se běloruská vláda snaží omezit svobodu shromažďování a dále postihovat občanské aktivisty. Obviňování z finančních machinací

Ales Bialacký

a daňových podvodů patří k častým záminkám běloruské justice při razířích proti opozici.

Bialackým vedená organizace Viasna (www.spring96.org) se stala důležitou oporou pro celou běloruskou demokratickou společnost, kdy po loňských prosincových protestech poskytovala materiální i právní pomoc zadrženým a jejich rodinám.

Znepokojení a požadavky na propuštění Alese Bialackého již vyjádřilo české či litevské ministerstvo zahraničí nebo předseda Evropského parlamentu Jerzy Buzek.

Mezinárodní sdružení Občanské Bělorusko

„Tiché protesty“ a téměř dva tisíce zatčených v Minsku

Od 15. června do konce července probíhaly v Minsku a dalších běloruských městech tzv. tiché protesty. Cílem těchto protestů, organizovaných přes sociální sítě, bylo vyjádřit protest proti současné situaci v zemi a touhu po zásadní změně. Účastníci protestů chtěli vyjádřit svou nespokojenost se zhoršující se ekonomickou a politickou situací a většinou se jednalo o lidi, kteří dříve nebyli politicky aktivní. Protesty se konaly bez provolávání hesel, bez transparentů a bez politické opozice v čele, lidé se jen shromažďovali na hlavním náměstí a tleskali.

Tiché protesty v Bělorusku, červen 2011. Autor: RFE/RL Belarus service

Tyto protesty stovek lidí ale vyvolaly ostrou reakci běloruské vlády a na ulicích začali lidé v civilu často s doprovodným kopáním a mlácením zatahovat protestující do přistavených autobusů. Mezi zatčenými byli i běžní chodci, neúčastníci se demonstrace.

Celkem bylo od 15. května zadrženo více než 1 730 osob, někteří z nich byli odsouzeni k vysokým pokutám, jiní k 15 dnům vězení, obvykle

byl rozsudek vynesen „za sprosté vyjadřování na veřejnosti“.

I v důsledku tvrdých zásahů neuniformovaných příslušníků služeb ministerstva vnitra začaly v červenci protesty ztrácet na síle.

Občanské Bělorusko spolu s dalšími třiceti sedmi organizacemi ze šestnácti zemí světa, které situaci v Bělorusku sledují, vydaly společné prohlášení, ve kterém apelují na běloruského prezidenta, aby zajistil dodržování ústavních práv svých občanů – především práva shromažďovacího a práva na svobodu projevu.

[Prohlášení Občanského Běloruska a dalších mezinárodních organizací v souvislosti s hromadným zatýkáním v Bělorusku \(červenec 2011\)](#)

Politické soudní procesy v Bělorusku

Dne 31. května uspořádalo Občanské Bělorusko spolu s Informační kanceláří „Solidarita s demokratickým Běloruskem“ tiskovou konferenci a veřejnou diskusi o politických soudních procesech v Bělorusku. V těchto zmanipulovaných přelíčeních bylo během února až června odsouzeno více než čtyřicet účastníků povolebních demonstrací k trestům odnětí svobody až šest let. Důvodem k odsouzení bylo údajné organizování hromadných nepokojů, nic takového ale nedokázaly běloruské úřady podložit důkazy u soudu.

Rozsudky byly jednoznačně politicky motivované. Tři prezidentští kandidáti, kteří během své předvolební kampaně na podzim 2010 nejostřeji kritizovali A. Lukašenka, byli odsouzeni k pěti, pěti a půl a šesti letům vězení. Advokáty, kteří obhajovali obviněné, zadržovalo KGB, některým byla přímo odebrána licence k advokátní praxi. Obviněným se zraněními, která utrpěli při zásahu na prosincové demonstraci, byla často odmítána lékařská pomoc.

Mikita Lichavid, 21 let, odsouzen za účast na povolebních protestech k 3,5 roku vězení

Někteří z odsouzených na 3 nebo 3,5 roku jsou velmi mladí (nejmladším je jen 19 let) a jsou uvězněni pouze za svou účast na protestu proti zfalšování voleb. Jeden z nich, jednadvacetiletý Mikita Lichavid, odmítá uznat svou vinu a ve vězení se hlásí jako nespravedlivě odsouzený. Strávil kvůli tomu s krátkými přestávkami několik desítek dní na samotce. V takové vazbě nejenže se dostane na čerstvý vzduch jen jednou týdně, ale nesmí také dostávat ani psát žádnou poštu a nikdo ho nesmí navštívit. Na samotce je také výrazně horší strava.

Mikitovi a dalším vězněným stejně jako jejich rodinám můžete pomoci, jednak dopisem a jednak finančně. Věznění si váží pohledů, které dostanou, protože vědí, že nepřišli o svou svobodu zbytečně, že o nich svět ví. Dozorci ve věznicích si také často dávají větší pozor, jak se chovají k vězni, který pravidelně dostává mnoho dopisů z různých zemí a jehož situaci lidé sledují. Více informací naleznete [zde](#).

Zahajujeme veřejnou sbírku na podporu obětí politických represí v Bělorusku

Vaše případná finanční podpora bude poslána rodinám vězněných a bude použita na právníka, léky nebo oblečení pro vězněného. Peníze jsou používány také k úhradám velmi vysokých pokut, ke kterým jsou často odsuzováni účastníci demonstrací. Získávají tak více odvahy vyjádřit svůj názor. Číslo transparentního účtu, na který můžete poukázat libovolnou částku, jednorázově i pravidelně, je 2900120912/2010. Více informací o sbírce naleznete [zde](#).

Nadace Forum 2000

Demokracie a právní stát 15. konference Forum 2000, 9.–11. října 2011

Nakolik nedostatky ve fungování právního státu podkopávají demokracii? Jaký je vztah mezi vládou práva a individuální svobodou? Kde jsou limity státní suverenity a kdy má mezinárodní společenství právo na humanitární intervenci a odpovědnost chránit obyvatelstvo daného státu před vlastní vládou?

O těchto a mnoha dalších otázkách budou diskutovat účastníci letošní 15. výroční konference Forum 2000 s názvem „Demokracie a právní stát“. Konference se uskuteční ve dnech 9.–11. října 2011 v prostorách Paláce Žofín, Goethe Institutu, Akademie věd ČR a na několika dalších místech v Praze a letos poprvé také v Plzni.

Témata konference

Hlavní pozornost bude věnována perspektívám demokracie a právního státu v 21. století. Účastníci se zaměří na vztah demokracie a vlády práva v současném světě, na roli občanské společnosti i na práva jednotlivce. Dalším diskutovaným tématem bude státní suverenity a její limity z hlediska odpovědnosti mezinárodního společenství chránit lidská práva a efektivitu rozvojové pomoci.

Konference se bude zabývat také řadou aktuálních ekonomických otázek, mimo jiné z pohledu ekonomického růstu, regulace v ekonomice, dále role žen ve vedoucích pozicích v obchodním a politickém světě či budoucnosti jaderné energie. Debatovat se bude o vlivu korupce a organizovaného zločinu na demokracii a společnost a diskuse se zaměří také na roli práva v souvislosti s ochranou životního prostředí, zejména s ohledem na globální znečišťování planety.

Tradičním tématem bude role náboženství ve světě, tentokrát v kontextu právního státu. Diskuse se budou zabývat vztahem náboženství, etiky a práva a také náboženskými tradicemi ve spojitosti s lidskými právy. Konference prozkoumá i aktuální regionální témata a bude se věnovat vývoji demokracie v regionu severní Afriky a Blízkého východu, stavu právního státu v Rusku a na Ukrajině i jeho vnímání v Asii.

Součástí konference bude také řada dalších diskusí a debat, jež budou doplněny sérií videoprojekcí a několika výstavami, mezi nimiž se představí například projekt amerického psychologa Philipa Zimbarda.

Potvrzení delegátů

Konference se zúčastní desítky významných osobností z celého světa různých profesí, kultur i náboženství. Mezi delegáty, kteří potvrdili svou účast, jsou například bývalý prezident Václav Havel, nositel Nobelovy ceny za ekonomii Joseph Stiglitz, prezident Východního Timoru a nositel Nobelovy ceny míru José Ramos-Horta, jordánský princ El Hassan bin Talal,

zvláštní poradce pro prevenci genocidy OSN Francis Deng, bývalý prezident International Crisis Group Gareth Evans, prezident organizace Freedom Now Jared Genser, pákistánská právnička a obhájkyň lidských práv Asma Jahangir, šéfredaktor polského deníku Gazeta Wyborcza Adam Michnik, čelní představitel ruské opozice Boris Nemtsov, bývalý prezident Nigérie Olusegun Obasanjo a bývalá rakouská ministryně zahraničních věcí Ursula Plassnik.

Pozorovatelé

Konference Forum 2000 je otevřená pro veřejnost a každý rok ji navštíví více než 3 000 pozorovatelů. Pro účast na diskusích, které se uskuteční v Paláci Žofín, je nezbytné se předem zaregistrovat. Akce konané na dalších místech jsou otevřené veřejnosti bez nutnosti předchozí registrace. Zároveň je možné zúčastnit se konference v roli pozorovatele „premium observer“, finančně podpořit aktivity Nadace Forum 2000 a získat výjimečnou příležitost setkat se se světovými osobnostmi, které na konferenci vystoupí. Registrace pozorovatelů probíhá do 29. září 2011, nebo do zaplnění kapacity akce.

Konferenci bude tradičně možné sledovat v přímém přenosu na webových stránkách Fora 2000, kde následně naleznete videozáznamy z vybraných nejzajímavějších diskusí a projevů.

Informace o registraci, průběžně aktualizovaný seznam delegátů a program konference naleznete [zde](#).

Latin American Insight

Latin American Insight je novou sérií odborných článků, která se věnuje analýze aktuálních témat týkajících se Latinské Ameriky. Tento projekt vznikl v letošním roce ve spolupráci Nadace Forum 2000 s Respekt institutem a Asociací pro mezinárodní otázky a jeho cílem je zvýšit v České republice informovanost o současné situaci v zemích Latinské Ameriky.

V květnu 2011 vyšel první článek série s názvem „Základy amerického embarga vůči Kubě.

Národní zájem nebo politická hra?“. Jeho autorem je Carlos Ferrer, který několik let pracoval v iberoamerické sekci mezinárodního vysílání Českého rozhlasu a v současné době je doktorandem oboru mediální studia na Univerzitě Karlově v Praze.

„14. ledna loňského roku americký prezident Barack Obama ohlásil zmírnění embarga, které bylo na Kubu uvaleno již v roce 1962. Od nynějška tak mohou někteří američtí občané, příslušníci vzdělávacích, humanitárních a náboženských organizací, získat povolení cestovat na ostrov. Patrně ještě důležitějším krokem je rozšíření možnosti zasílat peníze, protože nyní mohou Američané kubánského původu posílat svým rodinám až 2 000 dolarů ročně. V důsledku tak bude moci jakýkoli Američan poslat peníze kterémukoli Kubánci, pokud se nebude jednat o vysokého funkcionáře komunistické strany...“ Celou studii si můžete stáhnout v češtině, angličtině či španělštině [zde](#).

Transitions TOL

Camping Out in Bosnia

Earlier this month, Transitions co-organized a regional Social Innovation Camp in Sarajevo with Internews, an international media development organization. From 9-10 July, participants from 20 countries spent a few hectic days building web-based tools for social impact. Excerpts from the Internews [writeup](#) of the event follow:

“It has been a fantastic weekend, full of creativity [and] innovation,” said Nick Heller, one of five Google staff from around the world that joined the camp to serve as volunteer mentors to participants. Developers, designers, and civil society advocates were selected to participate, and self-organized to work on seven ideas proposed by participants and selected by organizers. Heller joined Tony Bowden of mySociety, Alicja Peszkowska of TechSoup/NetSquared, and Boro Kontić of Mediacentar Sarajevo as a [final jury](#) for the projects. Nova Mama, a project intended to build online and offline communities for pregnant women and new mothers in Belarus, won the jury vote, while Newsify, an online and location-based game [for] reporting, was selected as the popular vote

winner. [See a wrap-up of the final ideas and winners](#), as well as a [video](#) of the event. Teams were awarded \$1,000 grants to continue their project development.

Mapping, gaming, and crowd-sourcing were key elements in several projects. In the process, many teams built prototypes of their ideas using existing open source and free tools, including CrowdMap, Drupal, and Google Maps, as well as developing independent capability to contribute content by mobile phone. Map4Youth, for example, allows young people to post and check in to social events and locations in their hometowns by phone, and gain rewards for doing so. All projects had a working prototype by the close of camp.

“Camp showed me another perspective, and gave me new ideas for approaching the work I do,” said Vanja Ibrahimbegovic of Sarajevo, who worked on the Viva Positiva project, a localized, user-generated news feed for positive news in Sarajevo. Inspired by the process and the projects developed, additional Social Innovation camps are in the works, including one in Armenia.

Scouting Media in Georgia

At the end of June, TOL Georgia project manager Elza Ketsbaia and Jakub Gornicki, a new media specialist, visited a series of media outlets in various parts of the country. Their mission: to choose the targets for a TOL-run, NED-financed project to revamp the Internet presence and strategies of a select group of independent media institutions, allowing them to play a greater role on the increasingly government-controlled media scene and as public watchdogs over Georgia's democratization. Jakub is community manager at [Sourcefabric](#), our partner on this project and one of the largest open source media organizations in Europe. The first visit was to Zugdidi, in western Georgia close to the border of the breakaway region Abkhazia, for a meeting with the staff of [livepress.ge](#), a promising site launched a few months ago that remains the only media outlet in the Samegrelo region regularly producing journalism content. The next stop was Gurjaani, in the eastern part of the country, with the [Kakheti Information Center](#), which launched the first online portal in the Kakheti region in 2009. The same team is now working

on a new project, the Mtskheta Mtianeti website, which will be targeted to another region. Jakub and Elza also visited Poti, a Black Sea port town, meeting with [tspress](#), a local media outlet that covers Samegrelo, Ajara, and the upper Svaneti regions. The next step will be to agree on an implementation plan with participating organizations and devise a strategy to adopt the latest trends and technologies for their websites.

Tiráž

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevyjadřuje žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

Druhé číslo Zpravodaje DEMAS vychází v srpnu 2011

DEMÁS
Asociace pro podporu
demokracie a lidských práv
Pohořelec 6
118 00 Praha 1

info@demas.cz / www.demas.cz
IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

Správní rada:

Vladimír Bartovic (předseda),
Kateřina Hloušková, Jakub Klepal,
Maria Staszkiwicz, Marek Svoboda
a Kateřina Špácová (místopředsedkyně)

Výkonná ředitelka:
Sabina Dvořáková

Členské organizace DEMAS:

Agora Central Europe
Ano pro Evropu
Asociace pro mezinárodní otázky
Centrum pro komunitní práci
Centrum pro studium demokracie a kultury
Člověk v tísni
Europeum
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
Otevřená společnost
PASOS
Respekt institut
Transitions

Vydání tohoto čísla bylo umožněno díky finanční podpoře Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

©DEMÁS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv, 2011

TRANSITION
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic

 **National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world